دە ساڵ بەسەر شۆڕشی تونس و میسردا، ئەی دەربارەی گۆڕانکاری شۆڕشگێڕانە لە ئەستادا چی؟.. موئەیەد ئەحمەد

دە ساڵ بەسەر شۆڕشی میسردا تێدەپەڕێت، کە لە (٢٥)ی کانونی دووەمی (٢٠١١)دا بەرپابوو، وە زیاتر لە مانگێک پێش ئەمیش، شۆڕشی تونس ڕووی دابوو. ئەم دوو شۆڕشە بە زۆربەی وڵاتانی "جیهانی عەرەبی" و ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا بڵاوبوونەوە، بە تایبەت لە سوریا و یەمەن و عێراق و هەرێمی کوردستان و لیبیا و بەحرەین و وڵاتانی دیکەی ناوچەکە، و جموجوڵی ناڕەزایەتی و ڕاپەڕینی جەماوەری، بە پلەی جیاواز لە هێز و تەوژم، دژ بە ڕژێمەکان و دژی هەژاری و بێمافی و بێکاری لەم وڵاتانەدا سەریهەڵدا.

ئەزموون وەرگرتن لەم شۆڕش و ڕاپەڕینە جەماوەریانە و تێگەیشتن لە داینەمەی گۆڕان و پرۆسەی شۆڕشگێڕی بەگشتی لەم ناوچەیەدا، بۆ بزوتنەوەی شۆڕشگێڕانە و پرۆلیتاریای سۆشیالیست زۆر گرنگە.

ڕووداوە شۆڕشگێڕیەکانی تونس و میسر بەتایبەتی، بەرجەستەی بوونی پرۆسەیەکی گۆڕانی شۆڕشگێڕانە بوون، کە لە ئەنجامی پەرەسەندنی ناکۆکیە ئابووری و کۆمەڵایەتی و سیاسیەکانی سیستمی سەرمایەداری و ململانەی چینایەتیی کۆمەڵگەکان سەریانهەڵدا.

سیستمی نەودەوڵەتی و پەیوەندیەکانی سەرمایەی جیهانی، بۆ تیکڕا، وە لە بناغەدا، پێکەوە بەستراون و لێکهەڵپێکراون لە ئاستی جیهانی و ناوچەییدا، هەر بەو پێیەش، ڕووداوە مێژووییەکانی ئەو ماوەیە لەناو ئەڵقەکانی ئەم زنجیرە جیهانی و ناوچەییە پێکەوەبەستراوە ئابووری و سیاسیەدا ئەگوزەرا و بەڕێوە دەچوو.

ئەم ڕووداوانە لەناو دڵی دنیای سەردەم و ناکۆکیەکانی و پەیوەندیەکانی سەرمایەداری هاوچەرخدا سەریان هەڵدا ، بەڵام لە ناوچەیەکدا کە تایبەتمەندی سیاسی و کۆمەڵایەتی هەیە، کە بۆرژوازی قەومی و ئیسلامی و ڕەوتە سیاسی و فکریەکانی و ڕژێمە ئیستبدادی و سەرکوتگەرەکانی زاڵ بوون، وە لە ئیستاشدا زاڵن، بەسەر ڕەوەندەکانی ژیانی سیاسی و کۆمەڵایەتی و ئابوری و سەربازی و ئایدۆلۆژی ئەم ناوچەیەدا. ئەم شەپۆلە شۆڕشگێڕانەیە لە تونس و میسر، بە سروشتی، پێکهاتەی سیاسی و کۆمەڵایەتی و فکری سەروەری

بەرژوازی قەومی و ئیسلامی و نیۆ-لیبرالەی لە تەواوی ناوچەکەدا لەرزاند، و ڕاپەڕین و ناڕەزایەتی لە چەندین وڵاتدا سەریهەڵدا.
کارەکتەر و سروشتی گشتگیرانە و ناوچەگیرانەی پرۆسەی گۆڕانی شۆڕشگێڕانە، و سروشتی ئینتەرناسیۆنالیستی خەباتی چینیایەتی پرۆلیتاریا دژی تەواوی سیستەمی سەرمایەداری و ئەو ڕژێمە سیاسیانەی کە لە ناوچەکەدا دەیپارێزن، بە ئاشکرا لە گرنگترین وەستگەی ڕووداوە شۆڕشگێڕییە جەماوەرییەکانی سەردەمدا خۆیان دەربری، کە لە ماوەی چەند هەفتەیەکدا دوو ڕژێمی ئیستبدادی لە تونس و میسر هێناخوارەوە. کاریگەرییەکانی شەپۆلی شۆڕشگێڕی لە ناوخۆی ناوچەکەدا نەوەستا، چونکە لە ئەوروپا و ئەمریکاشدا ڕەنگیدایەوە، وە ناڕەزایەتی جەماوەری لە دژی تەیژیکی بەرژوازی مشەخۆری حاکم سەری هەڵدا، کە ژیانی جەماوەری لەم وڵاتانەدا کۆنتڕۆڵ کردووە، وە بزوتنەوەی لاوان دروست بوو بە دژی مشەخۆرانی بەرژوازی ١٪ و کۆنترۆڵیان بە سەر ژیان و چارەنووسی ٩٩٪ دانیشتوان.
ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و وڵاتانی “جیهانی عەرەبی” تەنها ئەڵقەکانی سەرمایەی جیهانی سەردەم و تۆڕە فرە پەیوەندیەکانی نین، بەڵکو ناوەندی ململانێی جیۆ-ستراتیجی و جیۆ-سیاسی نێوان دەوڵەتە ئیمپریالیستیە جیهانیەکان و زلهێزە ناوچەیەکانیشن. ئەوە ئەم ململانێ جیۆ-پۆلەتیکی و ستراتیژیە جیهانی و ناوچەییەیە کە عێراقی کردە ناوەند و مەیدانێک بۆ ئەنجامدان و بەردەوامی بەرژەوەندی سیاسی و ستراتیژی هێزە ئیمپریالیستییەکانی ڕۆژئاوا بە ڕابەرایەتی ئەمریکا، بە دیاریکراوی لە دوای جەنگی یەکەمی کەنداو و گەمارۆدانی ئابووری و پاشان جەنگی دووەمی کەنداو و داگیر کردنی عێراق لەلایەن ئەمریکاوە.
سەریەکی بارودۆخی سیاسی و ڕەوەندە ئابوورییەکان و جوڵەی سەرمایە لە ناوچەکەدا، لە دەساڵ لەمەوبەرەوە و تا ئەمڕۆ، بە ڕوونی بەمان دەردەخات کە ئەم ناوچەیە تەنها یەکێک نیە لە مەڵبەندە گرینگەکانی سەرمایەی جیهانی و ناوچەیی و سەرچاوەیەکی سەرەکی دابینکردنی نەوت لە ئاستی جیهانیدا، بەڵکو شوێنێکە کە پەیوەندی توندوتۆڵی پرۆسەی سیاسی و ململانێی جیوستراتیژی سەردەمی ئیمپریالیزم بە پرۆسەی کەڵەکەی سەرمایە و جیۆ-ئابوورییەوە نیشان ئەدا. لە توندترین قەیرانی وەرچەرخانی سیاسی و سەربازیدا کە ناوچەکە لە ماوەی دە ساڵی ڕابردوودا بەخۆیەوە دیووە، سەرمایە لە گەشە و کەڵەکەبوون بە ڕێژەی بەرز نەوەستاوە بەتایبەت لە ناوچەی کەنداودا.
بەرژوا دژە شۆرشی ناوخۆ و ناوچەیی و ئیمپریالیستی، توانیان ئەو بزووتنەوە شۆڕشگێڕە جەماوەرییەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست کە دە ساڵ

لەمەوبەر دەستی پێکرد، پاشەکشەی پێبکەن و لە زۆر ووڵاتدا بیخنکێنن، و توانیان سوریا و یەمەن و عێراق بکەنە گۆڕەپانی ململانێی جیۆ-پۆلەتیک و جیۆ-ستراتیژی وێرانکەر، کە سەدان هەزار گیانی بێتاوان وبریندار و چەندین ملیۆن ئاوارەی لێکەوتەوە. عێراق و سوریا بوونە گۆڕەپانی دەسەلاتداری و تیرۆر و کوشتاری فاشیزمی ئیسلامی داعشی و قاعیدە، کە داعش لە ماوەیەکدا، کۆنترۆلی خۆی بە سەر یەک لەسەر سێی خاکی عێراق و بەشێکی زۆری سوریادا سەپاند.
دەوڵەتی بورژوا ئیمپریالیستی ڕوسیا دەستیوەردایە ئەم ململانە جیۆ-پۆلەتیکی و ستراتیژییە بە قازانجی خۆی و ڕژێمی ئەسەدی تاوانبار.
هەروەها ململانێی نێوان جەمسەرە ئیقلیمییەکان، ئێران و سعودیە، چڕتر بووەوە و کارەسات و کوشتاری گەورەی دروستکرد لە یەمەن و سوریا و عێراق. تورکیاش، کە یەکێکە لە کۆڵەکەکانی فاشیزمی داعش و قاعیدە، دەستی وەردایە سوریا و لیبیا و کوردستانی عێراق و شوێنەکانی تر. بەکورتی، ململانێی جیۆ-پۆلەتیکی و ستراتیژی و ئیمپریالیستی و ناوچەیی، ووڵاتانی ناوچەکەی نقوم کرد بە ناو ڕوبارێک لە خوێن و دەریایەک تراژیدیای کۆمەڵایەتی گەورە، لەوانە کۆیلەکردنی ژنان و لەناوبردنی یەزیدیەکان بە شێوەیەکی وەحشیانە کە وێنەی کەمە لەمێژووی هاوچەرخدا.
پاش دە ساڵ هەشتا هێزە بۆرژوا-ئیمپریالیست و ناوچەییەکان و ململانێکانیان، و ڕژێمە ئیستبدادیەکان و فاشیزمی ناسیونالیستی و ئیسلامی، کۆنترۆڵی ژیانی ئینسانەکان و دۆخی ناوچەکە دەکەن. لە ناو ئەو هەموو کۆنەپەرستیە سیاسییە، خنکاندن، فاشیزم، ڕژێمە سەرکوتگەرەکان ومیلیتاریزم و شەڕەکان، ئەڵقەیەکی تریش تەواوکەری ئەم تابلۆیەیە، ئەویش ڕەوتی ئیسلامی تیرۆریستی داعش و ئەلقاعیدە و ئەوانی ترە کە دەکی ژەهراوین لە کۆلەکەی کۆمەڵگەی هاوچەرخەکانی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا، وەلەلایەن دەسەڵاتی ئیمپریالیستی و ناوچەییەوە، بەتایبەتی سعودیە، قەتەر، ئیمارات و تورکیاوە بەهێز ئەکرێن و پوڵ و پارەیان پێئەدرێ. ئەمە جگە لە چەتە میلیشیای ئیسلامی سیاسی شیعی و ئەو کوشتارانەی لە عێراق و سوریا و ئێران و لوبنان و یەمەن ئەنجامی دەدەن کە لەلایەن کۆماری ئیسلامی تاوانبارەوە دارایی و ئیمکانیاتیان دەرخواردەدرێن وە سەرپەرشتی ئەکرێن.
بەڵام هەموو ئەم تابلۆ تاریکە، دیاردە سیاسی و سەربازی و فیکرییەکان و دیاردەکانی ململانێی نێوان هێز و جەمسەرە جۆراجۆرەکانن و ڕەنگدانەوەی واقیعی سیستمی سەرمایەداری و ناکۆکییەکانیەتی کە کۆنترۆڵی ژیان و چارەنوسی چەند سەد ملیۆن کەسی دانیشتووی ئەم ناوچەیەی کردووە. پرۆسەی گۆڕانکاری کە دەساڵ

لەمەوبەر دەستی پێکرد، هیشتا لەژێر وێرانەی ئەو هەموو وێرانکارییەدا، کە بورژوازی ئیمپریالیستی و بۆرجوازی ناوچەیی و ناخۆیی فەراهەمیان هێنا، بەشێوەی جۆراوجۆر بەردەوامە و ناوەستێت. ناوەستێت چونکە پڕۆسەیەکی میژوویە و بەرهەمی پەرسەندنی ناکۆکییە چینایەتییەکانی سیستمی ئابوری و کۆمەلایەتی سەرمایەداری و بەریەککەوتنی، هەر ڕۆژ و ساتەی، پەیوەندی سەرمایە و ستراکچەرە ساسیە سەرکوتگەرانەکەی و خنکاندنە فیکریەکەیەتی، لەگەڵ ژیانی سەدەها ملیۆن ئینسانی ئەم ناوچەیە، کە بە دەست هەژاری و بێکاری و برسێتیەوە هەراسان بوون، وە بە دەست زوڵم و زۆری ڕژێمە سیاسیەکان و هێزە تیرۆریست و میلیشیایی و ستەمکارەکانیانەوە، دەناڵێنن.

خۆپێشاندانەکانی ساڵانی ٢٠١٥ و ٢٠١٨ و دواتر ڕاپەڕینی ئۆکتۆبەری ٢٠١٩ ی عێراق، وە ناڕەزایەتی لە لوبنان، ئێران، سودان و جەزائیر، و دووبارە بوونەوەی ناڕەزایەتی لەم ڕۆژانەدا لە تونس، هەمووی وێستگەی زیندووی پرۆسەی بەردەوامی گۆڕانکاری شۆڕشگێڕانەیە لە جەرگەی زاڵی فاشیزم و ئەو پاشەکشە مادی و مەعنەویەی کە هێزەکانی بەرژوازی دەسەلاتدار بەسەر کۆمەڵگەکاندا سەپاندوویانە.

هەروەک پێشتر جەختمان لەسەری کرد، سروشتی گۆڕانی شۆرشگێڕانە لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و وڵاتانی “جیهانی عەرب”، لە بنەڕەتدا ناوچەگیرە، بە هۆکاری زاڵی پەیوەندی سەرمایە و رژیمی سیاسی قەومی و ئیسلامی و ململانی جیۆسیاسی و ستراتیژی نیوان زلهیزە ئیمپریالیستی وناوچەیەکان، وە بە هۆی ئەوەی کە هیزەکانی پرۆلیتاریای سەردەم و پێگەیان لەناو ئەم سیستمە ئابوری و سیاسی و فیکریەی سەرمایەدا، ئەوە ئەخوازێ کە لە هەمانکاتدا خەباتی ڕزگاریخوازانەیان لە هەر وڵاتیکدا بەرەوپێش ئەبەن، لە هەوڵی بەرەوپێشبردنی خەباتی ئینتەرناسیۆنالیستیان بن، بە تایبەت لە سەر ئاستی ناوچەکە، و ئەو تیوریە شۆرشگێڕانەیە بگرنەدەست کە واقعی ئنتاگۆنیستی چینایەتی سەردەم ئەخاتە بەر ڕەخنە، و خزمەت بە خەباتی ڕزگاریخوازانە و سۆشیالیستی و ئینتەرناسیۆنالیستی پرۆلیتاریا ئەکات لەم ناوچەیەدا.

چینی کرێکار و سەرجەم زەحمەتکێشان و گەنجانی شۆڕشگێڕ و ژنانی پرۆلیتاری و ئازادیخواز ویەکسانیخواز و خەباتیان بە دژی سەرمایەداری نیولیبرالیزمی سەردەم و رژێمە ئیستبدادی و ڕۆوتە سیاسی و فکریەکانی بەرژوازی، ئەو هێزە چینایەتی و کۆمەڵایەتییەی ئەمڕۆن، کە بە تەوژمەکی بەهێزترەوە پڕۆسەی گۆڕانی شۆڕشگێڕانە لە ناوچەکەدا بەرەوپێش دەبەن و نەوەی دەکەنەوە. چەکداربوونی بزوتنەوەی شۆڕشگێڕانە لە ناوچەکەدا بە ئاسۆ و ئاڵای سۆشیالیستی و مارکسیستی ڕزگاری لە پەیوەندی سەرمایە و سیستمی سەرمایەداری،

کلیلی کردن□و□ی د□رگای گ□ش□کردن و س□رک□وتنی بزوتن□و□ی ش□□شگ□□ان□ی□.

و□لاتانی □ژ□م□کانی بن ع□لی و موبار□ک، ل□ تونس و میسر، ب□س ن□بوون ب□ س□رک□وتنی ش□□ش ل□و دوو و□□ات□دا، چونک□ تایب□تم□ندی گ□□انی ش□□شگ□□ان□، ب□ ه□ی پ□یو□ندی□ ئابوری و سیاسی و ک□م□□ای□تی□کانی س□رمای□داری زا□□و□، ب□ستراو□ت□و□ ب□ □اد□ی ئ□و□ی ک□ چینی ک□□کار و ج□ماو□ری ز□حم□تک□ش چ□ند بو□ت□ ه□ز□کی سیاسی □یکخراو و س□رب□خ□ی چینای□تی و سنووری خ□ی ک□شاو□ ل□ ب□رامب□ر بورژوازی و ب□رژوازی بچووک، و ستراتیژی و ئاس□ و ب□رنام□ی ئابووری و سیاسیان، و□ چ□ند ئاس□ی ئابووری س□شیالیستی خ□ی، د□ر□و□ی چوارچ□و□ی سیستمی کاپیتالیزم ب□رزکرد□ت□و□، و ل□خ□باتی د□ستب□ج□دای□ ب□ ئ□نجامدانی. ک□پیتالیزم ب□ ه□ی یاساکانی جو□□ی خ□ی ل□ دژای□تی□کی چار□ه□□ن□گردای□ ل□گ□□ ب□رژو□ندی□کانی کریکاران و ن□دارن و ز□حم□تک□شان، و□ ل□م ناوچ□ی□شدا ب□توانای□ و نای□و□ت ساد□ترین □یف□رمی ئابووری و سیاسی و ک□م□لای□تی ئ□نجام بدات.

سروشتی گ□□انی ش□رشگ□□ان□ ل□ جیهان و ناوچ□ک□دا ئ□و□ ب□رج□س□ت□ ئ□کات□و□ ک□ خ□دی م□ژووی جیهانی هیناوی□تی□ پ□ش□و□، ئ□ویش ئ□و□ی□ ک□ جیهانی ئ□مر□ ب□ ت□واوی ئاماد□ی□ ب□ ش□رشی س□شیالیستی پ□□لیتاری، و□ □وودا□ ش□□شگ□رکان ل□ ه□ر ش□ین□کی جیهاندا، کار□کت□ری ئ□م واقعی□ت□ س□شیالیستی و میژووی□ی□ی پ□□س□ی گ□□انی ش□رشگ□□ان□یان ه□ی□. ئ□نجامدانی ئ□م ش□□ش□ س□شیالیست□□ش پ□ویستی ب□ پ□ر□پ□دانی ئاماد□ی□ سیاسی و فیکری و □یکخراو□کانی چ□نی کریکار و ی□کخستنی خ□باتیان□ ل□ □□کخراو□ ج□ماو□ری و س□شیالیست□ ش□رشگ□□□کانیان، تا بتوانن س□رکردای□تیکردنی ت□واوی پر□س□ ش□□شگ□□ان□ ئ□نجام بد□ن و ه□ر ب□م پ□□ش فاکت□ر□کانی پ□شک□وتنی ش□□ش و س□رک□وتنی دابین بک□ن.

ئ□و وان□ی□ی ک□ ز□رور□ پر□لیتاریا و ت□ی□ژ□ ز□حم□تک□ش و چ□وساو□کان و□ریبگرن ل□ یادی د□سا□□ی ش□رش□کانی □□ژه□لاتی ناو□رست، ئ□و□ی□ ک□ ناتوانن س□رک□وتن ب□د□ستبه□نن ل□ خ□باتی ش□□شگ□□ان□یان، ب□ب□ □یکخراوبوونی ریزی س□رب□خ□ی خ□یان و و□لاتانی و□هم ب□ ب□رژوازی و وورد□ بورژوازی و ب□□□نی در□ین□یان، و □زگاربوون ل□ ک□ت و ب□ندی فیکری لیبرالیزم و ناسیونالیزم و ئیسلامیزم. و□ ناساندنی ئ□و □استی□ ب□ ج□ماو□ری ب□رینی پ□□لیتاریا و ک□م□لگ□، ک□ ب□رژوازی ب□باک□ و نای□و□ت داخوازی□ ئابوری وسیاسی و ک□م□□ای□تی□کانی ج□ماو□ری کریکار و ز□حم□تک□ش و□لامبدات□و□ و ب□توانای□ ه□ر □□ف□رم□ک ک□ شایست□ی ئ□و□ ب□ت پ□ی بووتری □یفورم

ئەنجام بدات.

هەموو ئەم بینا گەورەیەی ستەمکاری و ماڵوێرانی و کوشتار و تیرۆر، تایبەتمەندیەکانی حوکمی سیاسی چینایەتی بۆرژوازیە و فۆرمی سیاسی پارێزگاری پەیوەندی سەرمایە و سیستمی سەرمایەداری و دریژەدانە پێی. ڕزگاربوونی جەماوەری چەوساوە و ستەمدیدەی ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست و سەرکەوتنی پرۆسەی شۆڕشگێڕانەی جەماوەریی، پێویستە بە هێز و توانا وەرگرتنی پرۆلیتاریا و بەرزڕاگرتنی ئاڵای سۆسیالیزم و ئینتەرناسیۆنالیزم بە پێشڕەوی گۆڕانکاری شۆڕشگێڕانە و بەسەرکەوت گەیاندنی شۆڕشی کۆمەلایەتی ورزگاریخوازانەی چینی کریکار.

موئەیەد ئەحمەد

٢٠٢١-١-٢٧